

PEPPARKORN, n. 3. Bär eller frö af något slags pepparväxt.

PEPPARMYNTA, f. 1. En apoteksväxt, odlad i Söderländerna. *Mentha piperita*.

PEPPARMYNTOLJA, f. sing. Ett slags kryddolja, som erhålles genom destillation af Pepparmynta.

PEPPARNÖT, f. 3. pl. — *nötter*. Liten i fyrkantig form skuren bit af ett slags pepparkaksdeg.

PEPPARROT, f. sing. Allmänt bekant apoteksväxt och kökskrydda. *Cochlearia Armoracia*. — *Ss. P-sås*.

PEPPARSKÅTA, f. 1. Fågel i S. Amerika, stor som snöskatan, med en näbb, lik ett kruthorn och lika lång som själfva kroppen: lever af myrten- och pepparbuskarnes frukt. *Ramphastos piperivorus*.

PEPPARTRÄD, n. 3. Ett träd i tropikländerna, hvars torkade bär utgöra Kryddpeppar. *Eugenia pimenta*.

PEPPERLING, m. 2. En sort ätbar Skifling. *Agaricus piperatus*.

PEPPRA, v. a. 1. Krydda med peppar.

PER, pär, nom. prop. m. Allmänt mansnamn, förkortadt af Peter. *P. och Pål*, talesätt, hvarmed betecknas: alla slags människor. *Ha all göra med P. och Pål*. [Pehr, Pär.]

PER, pär. 1) Latinsk preposition, som betyder: genom, och förekommer i flera från latinet lånade ord. — 2) Italiensk preposition, som betyder: för, på, och nyttjas i handels- och affärspråket. *Hundra riksdaler per kista. En per tusende*.

PEREAT, péreatt. (lat.) Må han (hon) omkomma! Utrop, hvarigenom man uttrycker sitt missnöje med en person.

PEREMTORISK, pärämtörissk, a. 2. Slutlig, afgörande, utan vidare uppskof.

PERENN, päränn, a. 2. Så kallas en växt, som lever flera år.

PERFEKT, päräfäkt, a. 1. Fullkomlig. — *Adv.* Fullkomligt. — *S. n.* (gram.) Tempus, som utmärker, att något har skett, är fullbordadt, slutadt. [Perfect.]

PERFEKTIBILITET, päräfäktibilitét, f. 3. (fil.) Förmågan att allt mera kunna fullkomnas.

PERFORATION, päräforatschón, f. 3. (kir.) Genomborrning.

PERGAMENT, pärägamänt, n. 3. En sort papperslik tillverkning af särskilt beredda, icke med garfvande ämnen genomträngda djurskudar, och som användes att derå måla, teckna, skriva eller trycka, samt till flera andra behof. Har sitt namn efter staden Pergamus i Asien, der det fordom mest tillverkades. *Kontrakt på p.* — *Ss. P-artad.* — *Ss. P-ssort*.

PERGAMENTMAKARE, pärägamäntmakare, m. 3. Handverkare, som bereder pergament.

PERGAMENTS BAND, n. 3. Bokband af pergament.

PERGAMENTSKINN, n. 3. Skinn, som användes till beredning af pergament.

PERGAMENTSLIM, n. sing. Lim, beredt utaf de vid pergament-garfveriet affallande skinnlappar.

PERGAMOTT, se *Bergamott*.

PERI, perí, grekisk preposition, som betyder: omkring, och förekommer i några från grekiskan införda ord.

PERIFERI, ---ri', f. 3. Omkrets (en cirkels eller annan kroklinig figurs).

PERIFRAS, ---äs, m. 3. Se *Omskrifning*.

PERIOD, --öd, m. 3. 1) Tidevarf, tidrymd. — 2) (astr.) Omloppstid. — 3) (gram.) Sats af flera delar, hvilkas förening bildar ett fullständigt, i sig afslutat helt. — 4) (i musik) Se *Sats*.

PERIODBYGGNAD, --ödy'ggnad, m. 3. De särskilda delar, af hvilka en talperiod utgöres, och deras sammanbindning till ett helt.

PERIODISK, a. 2. Som på vissa tider regelbundet återkommer. *P-a skrifter*, som regelbundet utgifvas på vissa bestämda tider, såsom t. ex. tidningar och tidskrifter.

PERISTALTISK, a. 2. (med.) *Magens p-a rörelse*, inelivornas krälände rörelse, hvarigenom matsmältningen befordras.

PERISTIL, --i', m. 3. (bygn. k.) Gång med fristående pelare kring en gård eller byggnad.

PERKAL, pärkäl, n. sing. En sort fint bomullsty.

PERKEL, pär'rk'l, m. 2. (finska *Perkele*) Djefvul.

PERKUSSION, päräkuschón, f. 3. (vetensk.) Stöt, slag, sammanstötning.

PERKUSSIONSGEVÄR, päräkuschónsjevär, n. 3. Gevär med perkussionslås.

PERKUSSIONSLÅS, n. 3. Gevärlås, inrättadt för antändning med slagkrut.

PERLA, pär'la, f. 1. 1) *a) Perlor* kallas egentl. de små blåaktigt hvita kulor, som finnas i och på skalen af flera musslearter och skattas högt såsom prydnader. *Äkta p-lor*, sådana som äro hvita och runda, och finnas blott i musslans mantel. (Ordspr.) *Kasta p-lor för svin*, slösa saker af högt värde på personer, som ej förstå att uppskatta dem. (Talesätt) *Må som p. i guld*, befinna sig i bästa välmåga, välstånd. — *b) Benämning på hvarjehanda konstgjorda efterbildningar af perlor*, såsom: Glas-, Sand-, Vax-, Stråperlor, m. fl. — 2) *P-lor* kallas äfv. de små luftblåsor, som sätta sig på ytan af vissa sprithaltiga vätskor, när de omskakas. *Brännvin sätter p-lor.* — 3) *P-n*, en hästsjukdom. — *Ss. Perlarmband, -formig, -halsband, -smycke.* [Pär'la.]

PERLA, pär'la, v. n. 4. Sätta perlor på ytan. *Vinet p-r i glaset*.

PERLASKA, f. sing. Finaste sort pottaska.

PERLBAND, n. 3. Band, hvarpå perlor äro uppträdda, och som begagnas till prydnad.

PERLBANDSALG, m. 3. Växtslägte af algerna. *Batrachospermum*.

PERLBANK, m. 2. Hafsbank, der perlor i stor mängd träffas tillsammans.

PERLBORR, m. 2. Liten drillborr, hvarmed perlor borras.

PERLBÖNA, f. 1. *P-nor*, en sort krypböner.

PERLEMOR, pärlemär, (uttalas i allm.: pärlemo) m. sing. (t. *Perlmutter*) Perlmusslans kalkartade skal, som invändigt har en perllik glans, och hvaraf hvarjehanda lyxartiklar beredas. — *Ss. P-artad.* [Perlmor, Perlemo.]

PERLFISK, m. 2. Se *Hvitfisk*.

PERLFISKARE, m. 3. Dykare, som sysselsätter sig med:

PERLFISKE, n. 4. ell. **PERLFISKERI**, n. 3. Arbetet att uppsöka perlmusslorna från hafsdjupet.

PERLFRÖ, n. 4. Benämning på små perlor, som säljas efter vikt.

PERLFÄRG, m. sing. Gråhvit färg, lik den som äkta perlor hafva.

PERLFÄRGAD, a. 2. Målad med perlfärg.

PERLGRYN, n. 3. (mest i plur.) En sort små, jemnstora, fullkomligt runda korngryn.